

A

1149

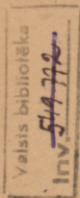
L $\frac{A}{1149}$

L.

J. Rainis

Addio bella

No Dagda skicu burtnicas

0312071003

Izdevis A. Gulbis, Rīgā

1953

Skicu burtnica

Lai sveikas manas
māsas tavā zemē!

Olivia.

Sveša itaļu kundze man atsūtīja sainiti vēstuli un vaļēju lapiņu, kas bija rakstītas latveešu valodā, un lūdza mani paziņot viņai, vaj no tām varot smeltees kādus aizrādījumus par rakstītāja personu.

Tādu aizrādījumu tur nebija, bet lapiņās bij kas cits: dzejoļu uzmetumi, liriski sīkumi, norauti teikumi un vārdi, pa retam izvestam un pusizvestam dzejolim, dzejneeka deenas grāmata un skicu burtnica. Tādu es viņu sneedzu šē publikai. Es viņu tikai drusku esmu īsinājis un nost atlaidis to, kam ar dzeju nav daļas un kas publiku neinteresetu, — arī daudz citatus itaļu valodā. Bet ja man izteiktu vēlejumu arī tos lasīt, es laistu klajā visu. Dzejoļu un peežimju kārtībā es neko neesmu patvaļīgi grozījis un peeturejees pee kronoloģiskeem atzīmējumeem.

Ceenijamos lasitajos, es sevišķi domāju dārgās lasitajas, varbūt intresēs dažas tuvakas ziņas par dzejneeku pašu. Deemžēl, ziņu par nelaimīgo jaunekli — gribu to peežīmet tūlī — ir ļoti maz. Es pat nezinu, kā ir viņa īstais vārds. Jo vārds Dagda, kas šur tur lapiņās eerakstīts, leekas, ir dzejneeka paša izvēlētais nosaukums. Viņa oficiālais vārds bij itaļu mutē tā pārvērtēes, ka izklausījās gluži neespējams un neizrunājams; itaļi tā kā tā mūs un mūsu valodu eeskata par barbariskeem.

Ta itaļu kundze, viņa saimnece, ar kuŗu vēlāk tikos personīgi, man viņu tēloja kā meermilīgu, bet ātras dabas cilvēku. No auguma bijis slaiks, patīkamu vaigu. Viņā eemīlejušās meitenes, arī lepnas un

brašas, kaut gan viņš strādājis kā veenkāršs fabrikas strādneeks. Viņš pats eemīlejees kādā bārenitē, kuŗa bijusi ļoti skaista, bet laikam slimīga; viņa saukusēs Giseppina. Giseppina peepeši nomirusi un viņš — il-russo — kreevs — kā viņu saukuši, nozudis, aizbraucis kaut kur svešumā ardeevas nesacijis, bet savus paradus gan skaidri nolīdzinājis, ko viņa saimneece mineja ar leelu gandarijumu un kā sevišķu pagodinājumu viņam un visai viņa tautai. Ari uz mani no ta krita veens labvēlibas stariņš.

Dažus mēnešus pēc Dagda nozušanas signora Nerini Luigina — itaļi pa laikam vārdus leek pēc uzvārda, gluži tāpat kā mēs to mēdzām agrak — signora Luigina saņēmusi to rokrakstu sainīti no Vācijas no kādas mazas prūšu robežu stacijas, līdz ar paziņojumu, ka sainīša īpašneeks pee robežas kritis un viņa peederumi teekot atsūtīti viņa pēdejā dzīves veetā, kuŗas adrese pee viņa atrasta. Signora domāja, ka laupitaji viņu nogalinājuši un atņēmuši viņa mantas, bet man likās vairak ticami, ka viņš lukojis pār robežu pāreet uz dzimteni un te ari nošauts no sargeem. Signora ari atzina, ka viņš gan ļoti mīlejis dzimteni. Ak, nav tik veegli tevi mīlet un nākt pee tevis, dzimtene. Daudz Dagdu sēro un laužas pēc tevis, dzimtene, un tu viņus vēl nepeeņemi, tev bail, ka viņu mīla uz tevi nav par karstu.

Addio bella! ardeevu, daiļā! — bija daudz reiz eerakstīts rokrakstu lapiņās, — to tad es liku kā virsrakstu grāmatiņai, jo dzejneeks teešam pēdejā laikā bij dzīvojis atvades jūtās, un varbūt ta bella un tas addio! zīmejas neveen uz daiļo Oliviu, bet ari mazu drusciņ uz daiļo Italiju, kuŗa viņam gandrīz būtu kļuvusi par otru dzimteni. Grūti tevi nemīlet, Italija. Es nezinu, kā tevi nemīlet, kas ari man esi bijusi otra dzimtene, kas mani mīli uzņēmi, kad

man nebija dzimtenes un uzņēmsi atkal, kad nebūs
addio bella, addio cara mia. J. R.

Ceru, ka nebūs leeki peežimet vēl dažus vārdus, kā man tēlojās notikumi pēc rokraksteem, bet es tepat tūdaļ atzīstu, ka var viņus eedomatees arī gluži citādu, varbūt katra lasītāja vaj lasītājs, kas intresesees par dzejneeku, sakombinēs tos daudz pareizāki. Man leekas, ka Dagda pirms apmulsis savā skurbumā no deenvidus dabas, tad atvērees maigākām jūtam un meklejis mīlu; tur atradis Oliviu. Ta, bez šaubam, būs ta pati skaistā Giseppina, kuŗa izvēlejusees laikam dzejiskaku vārdu, jo Giseppina, Peppina, Pina un daudz citas variācijas ir pārak parasti seeveešu vārdi. Olivia un Dagda — šur tur sastopu vārdu Rododendro, un varbūt tā viņu būs saukusi mīlakā — abi savā mīlā leekas būt peedzīvojuši kādas vētras; varbūt viņš būs pārak teecees uz mājām, varbūt viņai bijis svešs ar savu pārleecibu, jo leekas būt bijis politisks emigrants. Viņš būs no viņas aizgājis prom un klejojis, bet mīla būs viņu atvilkusi atpakaļ un tad uzleesmojusi vēl daudz gaišāk. Un tad katastrofa. Olivia mirusi, nezin no ka? par ko?*) Un nu viņu nekas vairs nav spējis turet, viņš aizgājis uz mājām, kaut nāvē. Viņš leekas paredzejis, un tomēr gājis. Laimes viņam arī te nav bijis, bet varbūt žēlabas viņš eemantos no līdzjūtīgām sirdīm, kaut pēc laika un par vēlu, — latvju zeltenes ir tikpat maigas un dziļi līdzjūtīgas, cik daiļas un apburošas. Viņš likās pee viņām

*) Teešu aizrādījumu man nav, bet no viņa raksteem, man leekas, var izcelt, ka viņš saņēmis kādu vēstuli, kas viņu dzinusi uz mājām, uz dzimteni, (ko nozīmetu citādi ta vēstules minešana?) Olivia būs tad labāk arī mirusi, kā leekas, bez viņa ziņas.

atgriezoties, un kuŗi pee viņām neatgrieestos?
Daiļakas un sirsnigakas tomēr nav citur, — tik
veena ir Latvija un viņas zeltenes.

Man jāleek vēl pēcraksts, jo kā dabonu zināt,
tad Dagda bijis teešam politisks emigrants, gribejis
eebraukt dzimtenē, ticis denuncēts, bēdzis pār robežu
un nošauts no sargeem. Siltu sauli!

Addio bella

Tukšums krūtīs,
Dvēselei reebjas,
Sakrīt sirds —
Aplaupīts, izgērbts,
Atstāts veens, —
Vaj zemes alās
Eelīstu eekšā!
Ak, veenu vārdu
Cilvecibas!
Gaŗam ejot
Uzmestu jel acis! —
Aplaupīts, izgērbts,
Atstāts veens!
Veens.

Bodio

Pus-dzīvs tik kustas ūdens retām mirgam.
Bāls plankums eekrituša ezera-vaigā —
To vēlā migla klāj ar aukstām birgam.
Ko te tu meklē?

Magadino

Fiore di maggio

Kad viņa cēli dejo lēno valsi,
Pats vecais garibaldeets, capitano,
„Fior di maggio!“ rūc ar saldu balsi.
Viņš līdzī deetu, laudis sauc: „piano!“
„Vaj jaunās leesmās vecu dzelzi kalsi?“
Viņš rūc: „Par skaistu ta preekš paesano“
Fior di maggio tikai laipni smejas,
Mazs zeedu sārtumiņš pār vaigiem lejas.

Fior di maggio — spidin-melni mati.
Bet acis maigi-zilas, pilnas ilgam,
Un tomēr karstu versmi met šee skati,
— Ne tā kā zeemēļos starp meldreem, smilgam
Spīd ezer-acis auksti, velgi, plati,
Ne silst, ne silda deenvīd-saules zilgam.
Fior di maggio, dejasgurdi smaida,
Pee malas pārak drošos zēnus raida.

Fior di maggio — maija puķe.
Piano — lēnam.
Paesano — zemneeks-lauceneeks.

Ko dzeed itaļu zēni

Andžolina

Lai māte tava svētita,
Kas tevi skaistu radija!
Bij leeli svētki debesīs,
Daudz eņģeļ-balsu atbalsīs
Skan sauceens: „Mums ir peedzimusi,
„Kas preeku zemei atnesusi,
„Ta, leelā karaleene!“

Pina

Tu gaŗam ej —
Lūk, pate saule tekot kavejas.
Tev padot ceļu viņa apstājas.

Smeralda

Jūs roku mērcat svētos ūdeņos,
Kad izvelkat,
Jums rožu zeedi pirkstu galiņos.

Terezina

Skaists paradizes dārzs!
Bet kad tu nebūt' tur, es eetu prom,
Jo es bez tevis visur esmu bārs.

Irida

Es pirmo reizi tevi redzeju,
Kā veegli, slaiki tu no kalna kāpi, —
Nu allaž tevi redzet nesu slāpi.

* * *

*

Un šee storneļi ir īstas tautas dzeesmas!

„Lūk, padre, saule gluži miglā grima,
Ko dos mums deena?“ sūdzos gaŗam eedams.
„Ja dēls“ teic vecis savus vīnus seedams:
„Il sole e ammalato“ — Saule slima?

Ij saule pat! — tik veens ir sveiks, kas dzima,
Tas gandrīz simtgad-vecis, kas še smeedams
Uz pasauls likstam skatas. „Sveedrus leedams
„Es sveiks un ligsmis, kopš mans nemeers rima.“

Kāds nemeers? — „Lūk, ij šē reiz zaldats bija!
Ar Garibaldi pašu kopā kāvos!
„Ij manas asinis preekš brīves lija . . .“

„Un ko tu guvi?“ — „Vaj es vervet ļāvos,
„Par naudu?“ — Alga: brīvā Italija!
„Un pašam vesels gars, — preekš ta es grāvos!“

Padre — tēvs.

Il sole e ammalato — saule slima.

Garibaldi — leelais Italijas brīvības cīnitajs, valsts no-
dibinatajs.

Stāv lejas zeedošas un kalni drūmi.
Ar sneega aukstām tālem sazinotees.
Bet arī viņos pazib zaļi krūmi —
Jūs gaidat mani? — Ne!

* * *

Kas jūs esat jautājites?
Dzeesmu skaisti eesācejas.
Pašu vidu plaša veras,
Kur mēs eesim neziņā?

Še burtnicā bij pāris lapas palikušas neaprakstītas.
Izdevejs.

Negribošam saule silst,
Negribošam skumjas dilst,
Negribošam dvēšle pilst —
Kas pee tevis —
Aldedžiza.

Tik daudz es redzu — skaistums man gaŗam eet,
Nekā es sevīm negribu lūgt vai ņemt,
Ne lūpu smaida, acu štara:
Dvēsle man atveldz to daili lūkot.

A rivederci! lūpas trīso klusi,
Bet viņa zināja, ka neredzesees.
Un projam gāja galvu nokārusi.

Kur tagad ees? kur savās bēdās dēsees?
Sirds mulstot apstājusees rādīt žēlu.
Vai ees un jaunas laimes izmeklesees?

Vaj velti cerēs vēl uz citu zeļu? —
— Un tu ko skat? kas tu tik aplam plēsees?
Ka dziļaks nau nekas par tavu dzeļu?

Bērns Irida, kur tas nu tagad dēsees?

A rivederci — uz redzi!

Olivia

Tev nevajga manim to teikt tik skaļi.
Ka putniņš tu esi, strauts, vējš un paļi, —
Ka nau neveena, kas ņem tevi, tura.

Ir jautrak laist veenas un eelaist citas.
Gar rūtīm daudz raibu spārniņu sitas, —
Kaš grib ik veena, lai ņem tās un tura!

Ikkatra puķīte, kas smaržo veen,
Par raibām vairak tīk, kas žib un mirdz,
— Ik sīka meitiņa, kam mīla sirds
Andžolina.

* * *

Kad viņai pavasara,
Tad katra zemes veetiņa ir skaista,
Tad katra zemes meitiņa ir skaista,
Kad viņai pavasara.

Itaļu meitenes dzeed:

* * *

Fiore di lenta.
L'amore non si fa,
Se non si canta.

Es dzeedu,
Kad es mīleju, —
Bez dzeesmam
Milas nezinu.

* * *

Tu nezin', māt', ko dari!
Uz aku neleec tu man eet,
Tur stāv veens vīrs, grābj mani ceet
Un skupstit grib ar vari.

* * *

Ak, jaunu meitu spilvenit',
Cik tu gan vari pastāstīt!
Cik sūru as'ru noslaucīt!

* * *

Teic, putniņ', kāda mīla ir?
„Ta sākas jautrām dzeesmiņam,
„Ta beidzas žēlām nopūtām,
„Čir, čir!
„Tā ir!“

* * *

Es esmu brūna — nebaņ manu cilti,
Jo karsti kaistot zeme brūna top
Un brūnā zemē izaug balti milti.

* * *

Domu viļņos ligojas
Manas mīlas baltās rozes,
Manas dailes lilijas.

Zili-skaidros debešos
Mirgo manas laimes zvaigznes,
Atspīd tumšos ūdeņos.

Veena, veena krastmalā
Plivinajas uguntiņa,
Tumsas loka gūstībā —
Fiammetta.

549.772

E d e r a

Pilns melnu ogu pavasar-agrumā
Stāv apvijs veentuls: visi ar zeedeem spilgst.
Smej bites: kur tev zeeds? kur medus?
„Zeemu es zeedu, tad nākat ceemā.“

* * *

Olivia —

* * *

*

Div' jauni zēni eet un dzeed:

„Ai, aila! dzeesma skani!“

Pee vārteem meitenes metas skreet:

„Pag', palaid pirmo mani!“

To pirmo zēns ap vidu skauj.

„Vai! laid jel! ko tu dari?“

„„Ko dzeesma dzeed, to dzeesma ļauj, —

„„Kas dzeed, tas skupsta ari!““

Visu nakti zvaiznes raud
Ilgodamās mīlās saules —
Ritu atnāk mīlā saule,
Zvaigznes aizbēg kaunedamās.

Zvaigznes aizbēg kaunedamās,
Saulē atrod visu lauku,
Visu lauku, visas pļavas
Peerasotus zvaigžņu as'ru.

Olivia

Ar smagu sirdi eesākt savu rītu,
Kad saule spoži spīd un zaļo zari,
Kad zeedi steepjas, lai tos meitas šķītu!

Gar logu skrej man bezdeligu bari,
Pār ceļu ēno baltas akācijas,
Un apkārt tauriņu un kukaiņ-kari!

Ap akmens žogu zaļas ērkšu vijas,
Virs žoga taksus tumst un vīni sveras,
No seenam sneecas zilas glicinijas —

Un smaršo pretim — Sirds, kā tev te deras?

Ak, Olivia. —

Deviņi balti narcisi,
Desmitā sarkana roze —
Deviņi slaiki brāliši,
Desmitā dailiņa-māsiņa,
Desmitā māsiņa-roze!
Roza, Rozina.

* * *

Plavā sneedzos zila zeeda, —
Tauriņš bija, aizlidoja:
Plavas zeedi dzīvi tapa,
Debess mājās pacēlās.

* * *

Efeja vija —
Pār senām drupam zaļu segu auž,
Kā tu ar skaistumu sedz to, kas bija.
Olivia —

*

*

*

Ak, kā es spētu — izceest un dzīvi nest?
Kad nebūt' manim daiļums pa laukeem bērts:
Še lejā puķes, augšā zvaigznes,
Seeveetes skaistums pār visu pāri —

Ak, Olivia —

Itaļu rekrutu dzeesma

Ardeevu, daiļā mana,
Mans pulks nu projam eet,
Un neeet viņam lidzi,
Ta glēviba, man šķeet.

Ir soma sataisita,
Man šautne rokās ir,
Un saule, rītu lēcot,
Ta tev' un mani šķir.

Bet nebūsi tu veena,
Tev paliks vēl tavs dēls,
Kas remdinās tev bēdas,
Tas pirmās milas dēls.

Rožu zeediņš,
Lapiņa laura
Nomesti kopā
Uz zaļa maura,

Sārta mīla,
Zaļoša slava —
Veenos tos vītušus
Miksta pļava,

Olivia.

Savītušu rožu smaržu,
Cipresu un lauru lapu —
Sēreem smaideem sūc to driz:
Pīšļi segs ij to, ij tevi,

* * *

No rīta manas puķes nezeedeja,
Tik tumsā vērās neredzamas —
Tik ruden vērās nobirstamas,
Jo vasar' manas puķes nozeedeja,

* * *

Mīla grib uzcelt,
Ne nostu plēst —
Mīla grib radīt,
Ne spēku dzēst.

* * *

Man šaubu tuksneš smiltis saceļas —

* * *

Par daudz tu mini: — saule un dailes dārzs!
Kā turp tu laistos — zeemels un mēness bālst!
Par daudz ir raibi tavi spārni —
Veenkrasās netaps ne mēness gaismā.

Par daudz tu mīli- — zeemeļos tikai nīst — —

Ak Olivia — — —

* * *

Še dažas lapas burtnicā bij izplēstas.

Izdevejs.

Carabbia

* * *

Tu cilvēkus nevari panest,
Un cilvēki tevi nē —
Nu ko mēs mocamees kopā,
Ej savā vēenatnē!

Ej atpakaļ savā peklē,
Kas lika tevīm nākt:
Še augšā ļaudis baidīt
Un manu sirdi mākt?

* * *

Opuntia*) ne Olivia

*) Augs skaistām, bet dzeloņotām lapām.

Garzirola

* * *

Ar manu sirdi gribat jūs mani vilt,
Lai maigās jūtās norimtu tumšots prāts,
Lai leegi izplūstošās miglās
Izzustu plaīsa starp jums un mani.

Nē, nē — man sirdij žēlums tik durvis ver,
Un aši rokas —

* * *

Tavas melnās uzacis
Ēnu met uz tavām acīm — —

* * *

Vai mīla ta, kas gaŗam eet tik stalta?
Es būtu nodomajis ka ta tikla:
Cik galva pacelta! cik drēbe balta!

Ta vēŗsas prom, un skats ir auksts kā stikla.
Tai kauns par sirdi, nebij deezgan salta!
Un deva laipnibu un acs bij mikla.

Stabio

* * *

* * *

Nemil man ta mīla,
Kuŗa nezin, kas nākams laiks —

* * *

Džačinta —
Es kalnā sēdu, — vai tur tornis redzas?
Aiz tava pirkstiņa viss augstums sedzas.

* * *

No Ćenereem — Pelnu kalneem.

* * *

Nakti pērkons eet — manam logam gaŗam,
Dusmās sauc un grauj — re, re! melns un eezils,
Zibens guŗus šķiŗ — pretī klintim sperdams,
Ak tavu dusmu!

Rūc tu, rūc! kas man? — es tik droši guŗu.
Ko tu baidees, bērns? — tikai tuvak sleedzees!
Silti sega slēdz — manas rokas siltak,
Smeesimees klusi!

* * *

Brolla.

* * *

Cento valli—Val Maggia

Pilna vēju ir leelā kalnu sprauga.
Simtu aizās tur satek veenā mutē.
Katra aiza tur pūš ar savu vēju:
Rīta, vakara vēju, deenas vidu.
Katra aiza tur pūš ar saveem tvaikem:
Miglu, negaisu, leetu, krusas krācem — —
Mani glāb' tu no teem uz saldu dusu:
Miksta gulta un slēgi ceet' un klusu, klusu!

* * *

Pee aizmirsta motiva

Kad savus mīļos — sen esi apracis,
Kad deenas vadi — sērigi veentulis,
Tad līdzī saulei pavasarā
Bērnība mīļi tev smaidīs garā.

Tev saldām jūtam — pildisees visa krūts:
Mazs zēns tu skraidī — pļavā, kur bites dūc.
Rit zāļu galos spožas lāsas,
Galvā tev zelts un tur tūkstots krāsas.

* * *

Faido.

Zelta putekļi uz pelneem —

Nerunajat man par melneem
Ogļu krāsas deenvīd-mateem,
Uguns karsteem deenvīd-skateem!

Ak man — zilus, dziļus skatus,
Saules gaišus linu matus, —
Zelta putekļeem uz pelneem. —

* * *

Leela bija leelā mīla — mazais lepnums pārspēkoja:
Saulē mēness preekšā stājas — leelo sauli aptumšoja.

* * *

Monte Generoso

Ap zilo debess jumu balta josta
No kluseem, vēja velteem mākoņiem, —
Tāl-tāli viņpus kalneem teem ir osta — —
Kur man?

* * *

No deenvideem kāpj smaga gaisa strāva
Ar kūsojošiem tvaiku mutuļiem.
Nāks dobja, nepārtraukta pārkoņ-grāva — —
Kur eesim mēs?

* * *

Ik smilšu graudiņš jūrā reiz no plūsmas
Top augšup izskalots un sauli redz,
Un tūkstots krāsās izkleedz savas jūsmas — —
Un es?

* * *

No ezera kāpj ērglis leelos lokos.
Kā sudrabs nagos zivtiņa tam spīd.
Viņš lēni pazūd kalna gala kokos.
Vai tu ta zivtiņa?

* * *

Kas man to skaisto, mīlo vārdu teica:
„Še esi sveicinats, kā auglīgs gads!“
Ak, — sveši švešumā tā mani sveica — —
Un jūs?

* * *

Ne katru nospeež šauras akmens seenas
Un gaŗa, gaŗa mūŗa klusība,
Ar sevi veenu pavadītas deenas — —
Vai ne?

* * *

Maroggia

* * *

As'ras nevarigas klēpī krīt —
Ne tas šodeen būs, ne citu rīt,
Kam tu sēdi vēl ko sagaidīt?

* * *

Ko tās te der, tās asaras?
Par sevi pašu raudatas —
Smejamas!
Velti lejamas.

* * *

Ak, Olivia

* * *

Pa zilo ezeru,
Pa peleko miglu
Eet balti spīdoša
Dūmu švītra —

Ta kalna nopūta,
Pakaļ tai mirgo
Kausets sudrabs —

— — — — —

Es zinu gan:
Tu ļauni nedomā.
Bet tiklīdz balss tev skarba skan, —
Sirds aizkrīt man,
Tas baiļu putniņš negaisā:
Tad aicin' bēgošo vai kā!

*

*

*

Pavasara zeediņš — alikanta.

*

*

*

Tā vējš ķer rokā mēness meitiņu. —

Es vakar' biju uz tevi ļauns,
Ka tu man sāpes dari.
Nu pašam man par sevi kauns:
Varbūt tev sāpeja ari?

Varbūt tev sāpeja vairak vēl,
Jo tu to neparādi.
Man tevis tagad, tevis žēl, —
Kas man? — man sirdsēsti radi.

*

*

*

Uz platām platanas saknem
Mans sēdeklis,
Zaļ-ēnainee zari pāri —
Mans vēdeklis . . .

Zem kājam ezers man mainas:
Sudrabs un zaļš un zils,
Un saule man ritina ainas:
Kalni, ceemi un sils . . .

No miglas plivura raisas —
Māj rociņa — —

Cadenabbia.

Es, nāku, nāku, nāku, nāku —

Visa lappuse burtņicā bija izraibinata visados daiļrakstos
ar „es nāku“, arī vairakas tālakās lappuses bij bez dze-
joļeem. · Izd.

Fior di mirti,
Una canzone nuova vol cantarti,
e che ti voglio bene voglio dirti.

* * *

Fiore di suora,
Jo voglio dirti che ti voglio bene,
e zuando te l'ho detto, dirlo aucora.*)

* * *

Tāds Olivias apsveikums, tāda atbilde!
Ak tu saules spožumiņš!

* * *

*) Mirtes puķe — es jaunu dzeesmu gribu tev dzeedat, un teikt tev, ka es tevi mīlu — (italeets saka: ka es tev vēlu labu.) — Mūķenes puķe, — es gribu teikt tev, ka tevi mīlu, un kad to tev esmu teikusi, teikt tev to no jauna. Izd.

Jauns ērglis agri savus spārnus pleš,
No stāvām klintīm teeši gaisā ceļas,
Kad nakts vēl lejā aukstu dvašu dveš, —
Tam līdzī es.

Pret spējeem spārneem gaisi švirkstot šķēlas —

* * *

Melno acu reliģija
Ārpus tās nau svētlaimības —
Kas to teic?

* * *

Pa manu ceļu ķirsis zeedus kaisa —

* * *

Leelā jūra mūs skauj kā mazu salu — —

* * *

Mans skats mirdz tavās acīs
Kā mēness ezerā — —

* * *

Pa pļavu skraida baltas puķītes
Ar zīleem tauriņiem —

* * *

Zem leela vīģes koka
Aug kalnu violas, —
Kad vēji mežus loka,
Tas veegli līgojas

* * *

Nāk laime peesarkusi steigdamās —

* * *

Vai bezdeligas ir preekš zeedona?
Vai zeedonis preekš bezdeligam ir?
Kas teiks? Bet abi mūža veeniba.
Vai ņemat mani līdz?

* * *

Tik veena saule debesīs,
Tik veena saule zemē:
Kas izpētīs,
Tas atradīs,
Tas laimīgs vairak neprasis:
Tik veena saule zemē!

Es grūtā brīdī nomaļ nosēdos,
Lai veentuļ atpūstos no veentulības, —
Tu puķi pasveedi, — es pavēros:
Bij sirds.

* * *

Uz Olivias nama vārteem uzraksts:
„Domus mea domus paciset verae libertatis“
Mans nams ir meera un īstās brīvības nams.
Tas vārds ir Cattanea, tas tev peeder.

* * *

Pār tālam lejam tavas acis valda.
Tev preekšā izšķērdīgi izklātas
Guļ pļavas, druvas, birzes kā uz galda —
Nem veen, Olivia!

Sirds peemīlibā klusa tā kā avots —

* * *

*

Teic, kā tu visu vērt' par skaistumu?
„Vērs' acis! — Uzskat' visu esošu
Par bijušu!“

* * *

*

No rīta lija,
Un debesīs
Vāja, kā tūlit vaj izdzisīs,
Maza zaļgana gaismiņa bija —
O cara mia!
Vai drīz, vai drīz?
O cara mia!

Tu skaistā mana, — veenu tevis lūgtu —
Jo kad uz tevis domāju, man šķeetās,
Ka līdzsvara uz reizi manim trūktu;

Ka zemes nebūtu zem manis ceetas,
Vai mani šurpu turpu viļņi gāstu,
Un nespētu es turetees uz veetas.

Reiz motorlaivā braucu — ko lai stāstu? —
Pēc sapnī šūpots jutos, jūras ainas
Un krasti svaidījās — — grib meera glāstu,

Šī sirds lūdz līdzsvara, — jo tavā vaina.

Uguns puķe —
Man mute kalst un deg, bet aukstums krata,
Nāc, nāc! — lai atsilst sirds no tava skata!

* * *

Tu esi siltums manā dvēsēlē:
Man maiga pavasara ir arveenu.
Man saule nakti spīd tapat ka deenu:
Tu esi spožums manā dvēsēlē.

* * *

Es šurpu turpu dzīts no leela spēka — —

* * *

Uz tavām krūtim atduset
Kā putas dus uz ūdens —
Un tavā elpā klausīties — —

* * *

Vai magnets izbēgt spēj no zemeļeem? —

* * *

Nedar pāri, meitenite,
Baltajām rozitem!
Neleec rozēs azotē!
Tev azote vēl baltaka.

* * *

Divi balti spilventiņi
Zeltiteem galiņiem —
Kas viņos pagulejis,
Augšā celtees negribejis.

* * *

Kas tee tādi balti zeedi
Ko saulite neredzeja?
Enā auga, tumsā plauka,
Acis žilba ceraugot.

* * *

Divus baltus kamoliņus
Laime pusim atmetusi —
Puisis skrēja meklēdams,
Azotē atrazdams.

* * *

Divi balti mākonīši
Gar mēnesi aizpeldeja — —

Maz-maza tava roka
Starp pirksteem tura veenu lapiņu
No zaļa dzīvības un ceres koka.

* * *

Lūk, debess rati brauc
Pa mākoņ-smilšu ceļu lēni, lēni —
Mums ir vēl laika skūpstīt, skūpstīt daudz!

* * *

Olivia saka:
Ta laime augstakā: laist dzīvu būtni
— Kā radoņi šai saulē —
No sevis un uz mūžību kā sūtni.

Še puķu kurpites!
Kad ņēmu, puķes raud, ak nu mēs basas?
Bet mazās kājiņas kas segs no rasas?

* * *

Plīst puķu kurpites!
Es labak tevi nesašu kā klēpī!
Tu kājiņas eekš azotes man slēpī!

* * *

Ak sirds, kas eetrīsota no veena ir,
Ta mīlot visai pasaulei preti nāk —

* * *

Zem tumša vītola zil-dzidris avots —

* * *

„Kam tu to rakstīji?“ prasa Olivia.
Ta vēstule ir nāvigaka nekā nāves zāles, man
no viņas būs jamirst — un ak Deevs, ari tev!“*)

*) Tāda bij veena no retajam prozas peežīmem deenas
grāmatā. Izd.

Ak, zeedu pirkstiņi —
Jūs vāriģee, jūs nezinat, ko darat:
Jums javīst, kad šo karsto roku skarat!

* * *

Ik sīka asins lāsa
Man rit un tek un steidz uz sirdi lecot:
„Es redzej', redzej' to, kas tava māsa!“

* * *

Mans mūža nemeers,
Kā lapu drebums — —

* * *

Ta tu esi mīļā:
Veenās rūpēs drebi,
Veenās līgsmās trīci,
Mūžīgās maiņās mījees,
Kā apšu lapa
Bez vēja kust — —

Kā pļava tevi sauc!
Kā smilgas zelta spilviņas tev kārsta!
Tev zeedi drēbēs spīdu pārslas bārsta!

* * *

Cik zeedi sārti!
Cik zaļa zāle, debess zils, kā saule plaukst!
Mums veras visa mīlas valsts un vārti!

* * *

Baltas rozes . . .
Daudz baltas rozes zeed pa paradizi.
Neveenas sārtas: skūpsti mani drizi!

* * *

Zaļš vīna statiņš!
Tev šorīt gaŗam gāja mana mīla —
Ja, ja, — tev peekerees zils zīda matiņš

* * *

Klau, liljas laukā!
Tev melnee mati baltā segā dus —
Sen tevi tavas māsas mīļi saukā!

* * *

Ak tumšo mirtu —
Es allaž tevi uzskatu ar bailem:
Man ir it kā es pats vai mīla mirtu.

* * *

Viss dzīves daiļums nāk no seeveetes,
Bez tās mēs dzīves nastu nepanestu, —
Viss dzīves mīļums nāk no seeveetes,
Bez tās mēs tumsībā un naidā dvestu.

* * *

Šinī veetā burtnicā eeliktas dažas lapiņas izmekleti
skaista papīra, uz kuŗa rakstīti nākošee sāpīgee pantīni.
— Tee leekas rakstīti kādu laiku pēc katastrofas, rokraksts
manami atšķīras no eepreekšejā. Izd.

Ak Olivia —

Reiz laimes solijums man bij tavs vārds,
Nu viņā laime peemin to, kas bija.

* * *

Ak Olivia —

Kā es lai aizeju no tava loka?
Ij smarža mūžam mīt pee zeedu koka.

* * *

Ak Olivia —

Tu aizgāji, bet svētita šī veeta, —
Pār viņu tavas dvēšles dvaša leeta.

* * *

Sighignola

Ak, zemes vēzit' —
Tev dzeesmas gaŗi pērļu pavedeeni,
Ar teem tu viņu zemes alā seeni.

* * *

Kā rīta stariņš aizleen raustidamees,
Ar sarkanoteem pirksteem — kur tas bij?

* * *

Trīs violetas švitrās,
Trīs bāli dzeltenas,
Melnš koks un nedaudz lapiņas — —

* * *

Osteno.

* * *

Pēc leelās vētras ārā izeju,
Lai mīļās lejas atkal apskatītu —

* * *

Ap kalnu lēni steepjas melni dūmi,
Uz leju gaisu speež, — es viņus zinu:
Tās manas domas, kuŗas dara drūmi,
Kas būs?

* * *

Upe nikna top, — viņas seja melnē.
Krasta needras plok, — sīkas putas šlaksta.
Vēji metas bēgt, — tā kā smiltis noput:
Rudenis raugas.

Raugees, raugees veen, — nau man bail ne zeemas.
Tik tev nebūs skart — manas Olivijas!
Mūžam zeedos plaukt — viņas baltās dvēšles
Smaršotai puķei!

Olivijas nau — —

* * *

Pee pašas aizas malas skaista veeta.
Tur ezer-acis skatas.
Nu teic, pee ka ir tava dzīve seeta?

* * *

Čiona

Debess sadugusi,
Zemi apņēmusi,
Zilām miglam tāli aizklājusi.

Visi vēji klusi,
Deena peekususi,
Ko tu gaidi? ej nu līdzī dusi!

* * *

No kalna sāneem izeet mākoņi — —

* * *

Ar vaidu pilsētā es lejup kāpju.
Jūs laimi atņemat, ij man ij zemei.
Un atstājat man kausu pilnu sāpju:
Dzer, atkal dzer!

* * *

Baveno.

* * *

Aiz pilsētas stāv zaļas kalnu grēdas;
Virš viņām kraujas brūnas klintaļas,
Bet visam pāri klinšu plecās sēdas
Uz augstā krēsla sneegs un noskatas
Pēc uzvaras.

* * *

Skaistu vārdu atminu par klusības kalnu:

Klusības kalns

Tu saprati pēkšņi.
Kas projam bēdza,
Kas tavas lūpas
Uz mūžu slēdza.

Nu leela migla
Uz klusības kalna, —
No viņa uz puķem
Uzkrita salna:

Uz kuŗu krita,
Ta ātri vīta,
Tai nebūs ne zelmes,
Ne saules, ne rīta.

Lēni sāpēs aizveras
Debess melnās acis —

* * *

Leetainā deenā rībeja šāveens.
Apkārt no lapam pīleeni bira.
Ķertais putniņš raustotees mira.
Daudzkārt atbalsots skaneja grāveens.
Nu kluss, viss ira —
Mira.

* * *

Bāla, bailīga narcisa —

* * *

Tas sārtais smaids vēl vakar! — Nu tu bāla.
Tee siltee vaigi stingst. Kas sildījusi —
Ta ugunssirds vairs nedeg. — Navei gūtne!
Ta vārigā un smalkā dvēse tāla,
Un viss, kas paleek, stāv tik klusi, klusi!
Uz citu sauli pēkšņi aizgājusi,
Kā visa žēluma un sēru sūtne
Ta brīnum-būtne.

Nu pasaule man atkal ledus gāla, —
Tu biji preeks, man dzīvei devi sauli:
Es zeedu leepā kāru savu auli,
Kā bites laidās ārā smeklu vāla.

Nu še ir izbeigusees mana gaita,
Man jaeet atkal turp, kur mirst bez skaita.

Čamoghē.

Tik gaŗi, lēni līņā rudens leeti;
Jau mēness būs un vēl nau nobeigt jaudas, —
Vēl never debess savus logus ceeti,
Skan līdzī gaŗi rudens vēju gaudas.
Preekš miršanas tu, laiks, gan derī leeti,
Kā eežužinatajs preekš gaŗās snaudas,
Tik karsti vasar-mirkļī bij, tik īsī, —
Tu gaŗām elpam zeemu eevadīsī.

Bez atpūtas, bez saules, Olivia, —
Dzīs, dzīs īj atmiņā —
Ak Olivia —

Kā vasardeena visu apsološa!
Cik mana laime ausa brinumaina!
Cik neredzamā tāle likās droša!
Un cere bij man tverama kā aina.
Man preti nāca laipni starojoša,
Kā saule pasaule, kad tumsu gaina, —
Eekš tevis visa bija sakopota,
Nu zuda — — — — —

Bodio.

Pamazam aizeet visi, kuŗus mīlu.
Ik gadus vairak dzirdu viņus mirstam,
Un citi aizgriežas, ak, tos es vīlu — —
Un tagad? — —

* * *

Iz kalnu zilās ēnas drēgnuma
Es siltā saules gaismā atkal eešu — —

* * *

Miēge.

* * *

Uz drūmo purv' un birz,
Ko skatus virz?
Tur mūžam lakstīgala nedzeedaja,
Tur mana māja.

* * *

Jau ilgu gadu vadu pee tās tautas,
Pee kuŗas agra mīla mani seen, —
Un vēl es svešs, un vēl nau pušu rautas
Tās citas saites, kuŗas grauŗ ikdeen.

Tās citas saites, kuŗas grauŗ man meesas,
Vēl dziļak dvēsli, ka ta trīs un slimst,
Kā smalki pirksti, kad teem jaskar ceesas.

Tās saites sāpes, — katris viņās dzimst,
Un dvēslei pašai rimstot tās tik rimst.

* * *

Liestāl

Un stundam, lēni, vilkās tad mākoņ-valksts.
Kad augšup lūkojos, tad man šķita: stāv.
Jau pus-ceļā tee sedza man debesis.
Viss apstājās un klusa, kā nogaidot.
No lejas migla nāca teem preti kāpt.
Līdz kalna vidum aizsneedza miglu staips.
Jau mākoņ-starpam retumis zilums bālst,
Jau debess malas dzeltē, kā lapas vīst,
Uz ezera vēl turas mazs brūngans zelts.

Gar kalna kāju dūmakas aila rāpj,
Kā balta čūska lokas un dobji šņāc —
Tas dzelz-ceļ-vilceens spraucas caur kalnu caur.
Tas ļaudis tāli dzimtenes sētās ved,
Kā visi ceļi, — mans tikai nau neveens.

Jo augstak kāpju es, jo vēl tumšaks top,
Tik tāli-tāli sneegotās galotnēs
Vēl zila deena mirgo un saules zelts.
Turp, turp uz tālām mājām būs eet, būs eet!
Mans ceļš, mans meers un nāve — — vai vēl kas būs?

Herberge

„Lai sveikas manas māsas tavā zemē!“
Zeltenes, jūs sveic Olivia.

No nedaudzajiem veetu nosaukumeem var nojaust, ka autors pēc skaistās Olivias nāves ir nemeerīgi ceļojis apkārt, atgriežies vecās veetās, un atkal promgājis, līdz beigās atstājis Tičinu, bijis franču Šveicē un caur vācu Šveici aizbraucis uz Vāciju, kur nozūd viņa pēdas. Par viņa galu ir jau ziņots eevadā. Viņa pēdejee vārdi — „vai vēl kas būs“, leekas aizrādam uz kādu tumšu nojautu, pašās beigās: ir sveiceens latvju māsam no Olivijas, peenemat to zeltenes!

Izdevejs.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0312071003

Vāku zīmejis akademiķis V. Purvits.